

programa d'atenció domiciliària i equips de suport; PADES / equipo de atención domiciliaria; equipo de soporte a la atención domiciliaria; programa de atención domiciliaria y equipos de soporte; ESAD / *home care team*; *palliative care home health care services*

Conjunt de professionals de diverses disciplines i d'actuacions de suport a l'atenció domiciliària que intervien coordinadament en l'atenció a pacients en fase avançada i amb un alt nivell de necessitats.

promoció de la salut / promoción de la salud / *health promotion*

Conjunt d'actuacions, prestacions i serveis destinats a fomentar la salut individual i col·lectiva, a impulsar l'adopció d'estils de vida saludables i a millorar tant les condicions de vida com els factors socials, econòmics i ambientals que poden influir en la salut.

Nota: La promoció de la salut es duu a terme mitjançant l'establiment de polítiques públiques saludables, el desenvolupament d'habilitats personals, el reforç d'estratègies comunitàries, la creació d'un entorn sostenible i la reorientació dels serveis de salut.

protecció de la salut / protección de la salud / *health protection*

Conjunt d'actuacions, prestacions, serveis i comportaments destinats a garantir la innocuïtat i la salubritat dels productes alimentaris i a preservar la salut d'una persona o una col·lectivitat davant els agents físics, químics i biològics presents al medi.

qualitat de vida relacionada amb la salut; QVRS / calidad de vida relacionada con la salud; CVRS / *health-related quality of life; HRQOL*

Percepció que té una persona del seu propi estat de salut.

recepta electrònica / receta electrónica / *electronic prescription*

Instrument telemàtic que integra els processos de prescripció, revisió i dispensació de fàrmacs de manera automatitzada i que permet que les ordres de tractament puguin ser accessibles a pacients, professionals i als punts de dispensació.

reingrés / reingreso / *readmission*

Ingrés d'un pacient poc temps després d'una hospitalització.

Nota: Els reingressos es poden deure a una causa relacionada amb l'hospitalització prèvia o bé a qualsevol altra causa. El període de 30 dies és l'utilitzat de manera més freqüent per a parlar de reingrés.

revisió de la medicació / revisión de la medicación / *medication review*

Avaluació crítica i sistemàtica de la medicació d'una persona amb problemes de salut crònics per a valorar-ne la indicació i adequar-la a les seves necessitats.

ruta assistencial; via clínica / trayectoria clínica; vía clínica / *clinical pathway*

Pacte entre els professionals i les organitzacions dels diferents àmbits assistencials que operen en un mateix territori i atenen una mateixa població afectada d'un problema de salut crònic específic per a aplicar els criteris de bona pràctica, optimitzar els circuits assistencials i planificar les respostes davant d'escenaris previsibles.

serveis socials bàsics / servicios sociales básicos / *basic social care; basic social services*

Serveis socials de base comunitària accessibles a tota la població que actuen de manera preventiva i realitzen projectes comunitaris per a la integració social de persones i col·lectius en risc.

Nota: Els serveis socials bàsics són la porta d'entrada a la xarxa de serveis socials d'atenció pública.

tecnologies de la informació i la comunicació; TIC / tecnologías de la información y la comunicación; TIC / *information and communication technologies; ICT*

Conjunt d'instruments utilitzats per a processar, transmetre, emmagatzemar, difondre, compartir i generar coneixement i serveis en format digital.

Nota: La sigla *TIC*, per extensió, també designa el sector d'activitat econòmica corresponent.

telemedicina / telemedicina / *telemedicine*

Atenció no presencial d'un pacient basada en l'intercanvi d'informació entre professionals sanitaris o entre professionals sanitaris i pacients per mitjà de les TIC.

telemonitoratge / telemonitorización / *telemonitoring*

Seguiment no presencial de l'estat d'un pacient per mitjà de les TIC.

trajectòria de final de vida / trayectoria de final de vida / *end of life trajectory*

Evolució previsible dels darrers mesos de vida d'un pacient en funció del problema de salut principal que pateix.

transició assistencial / transición asistencial / *transitional care*

Procés de transferència de pacients entre diferents ubicacions o àmbits assistencials.

unitat de llarga estada / unidad de larga estancia / *long-term stay unit*

Unitat d'hospitalització no aguda d'un centre sociosanitari que ofereix atenció integral a pacients, habitualment grans, amb problemes de salut crònics que els han generat incapacitats funcionals de diversos graus, i que no poden rebre atenció domiciliària a causa de la complexitat assistencial requerida.

unitat de mitjana estada / unidad de media estancia / *convalescence unit; medium-term stay unit*

Unitat d'hospitalització no aguda d'un centre sociosanitari que atén els pacients amb l'objectiu de restablir, parcialment o totalment, les funcions o activitats afectades o bé oferir cures pal·liatives, amb una durada limitada en el temps.

xarxa social / red social / *social network*

Comunitat de persones unides per algun tipus de relació que comparteixen i intercanvien informació a través de les TIC.

Termes procedents de la *Terminologia de la cronicitat*
http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/160

abordatge interdisciplinari / abordaje interdisciplinario; abordaje interdisciplinario / *interdisciplinary approach*

Enfocament del procés d'atenció al pacient en què participen professionals de diferents àmbits i disciplines, fet de forma interactiva i integradora.

Nota: L'adjectiu *interdisciplinari* fa referència a una manera de treballar transversal entre professionals de diferents àmbits.

abordatge multidisciplinari / abordaje multidisciplinario; abordaje multidisciplinario / *multidisciplinary approach*

Enfocament del procés d'atenció al pacient en què participen professionals de diferents àmbits i disciplines, fet de forma mútua i acumulativa.

Nota: L'adjectiu *multidisciplinari* fa referència a una manera de treballar en què professionals de diferents àmbits aporten coneixements propis de la seva disciplina.

àmbit assistencial / ámbito asistencial / *setting of care*

Entorn d'atenció del sistema sanitari que presta una cartera de serveis específica i anàloga en tots els centres que l'ofereixen.

Nota: Els àmbits assistencials del sistema sanitari català són l'atenció primària, l'atenció hospitalària, l'atenció sociosanitària i l'atenció a la salut mental.

atenció 7x24 / atención 7x24 / *24/7 attention; out of hours care*

Model d'atenció a la salut que es presta de forma continuada per a garantir l'assistència social o sanitària cada dia a qualsevol hora.

atenció a la cronicitat / abordaje de la cronicidad; atención a la cronicidad; gestión de la cronicidad / *chronic care*

Conjunt d'estratègies destinades a atendre les persones que tenen problemes de salut crònics o en poden tenir.

atenció domiciliària; servei d'atenció de salut a domicili / asistencia domiciliaria; atención domiciliaria; servicio de atención de salud a domicilio / *home care service; home health care*

Atenció social o sanitària que s'ofereix al domicili d'un pacient quan les condicions personals no li permeten anar al centre assistencial.

Nota: Amb l'atenció domiciliària el pacient pot romandre en el seu entorn social i afec-tiu habitual.

atenció integrada / atención integrada; cuidados integrados / *integrated care*

Atenció que unifica la planificació, la gestió clínica i la provisió dels serveis socials i sanitaris i que garanteix la qualitat com a model de pràctica col·laborativa amb l'objectiu d'obtenir bons resultats en salut i una adequada utilització dels serveis, i de millorar la qualitat de vida i la satisfacció de l'usuari.

Nota: L'atenció integrada té en compte tots els agents implicats (ciutadans, professionals, agents comunitaris, gestors, etc.) per a proveir serveis orientats a les necessitats de les persones i de la comunitat.

atenció integral / atención integral / *integral care*

Atenció que incorpora la promoció, la prevenció, la recuperació i la rehabilitació i que garanteix una gestió global de les necessitats de la persona en la dimensió física, psíquica, funcional, social i espiritual.

atenció intermèdia / atención intermedia; cuidados intermedios / *intermediate care*

Atenció sanitària multidisciplinària limitada en el temps que combina elements de l'atenció especialitzada i de l'atenció primària, amb l'objectiu d'evitar hospitalitzacions o reduir-ne la durada i promoure la independència del pacient.

atenció pal·liativa / atención paliativa; cuidados paliativos / *palliative care*

Atenció constituïda per un conjunt de mesures que tenen la finalitat de millorar la qualitat de vida relacionada amb la salut en qualsevol fase evolutiva d'una malaltia, especialment en pacients en fase avançada o en trajectòria de final de vida, per a alleujar el patiment i controlar els símptomes.

atenció proactiva / atención proactiva; cuidados proactivos; seguimiento proactivo / *proactive care*

Atenció social o sanitària constituïda per un conjunt de mesures assistencials que responen de manera anticipada a les necessitats de la persona per a evitar o retardar l'aparició d'un problema o per a actuar precoçment si ja és present.

Nota: L'atenció proactiva s'inicia identificant les necessitats d'una persona. Si es presta per via telefònica rep el nom de *atenció telefònica proactiva*.

Terminologia de la cronicitat

Generalitat de Catalunya

Departament de Cultura
Departament de Salut

termcat
centre de terminologia

Terminologia de la cronicitat

atenció reactiva / atención reactiva / *reactive care*

Atenció social o sanitària constituïda per un conjunt de mesures assisten-cials que es porta a terme com a con-seqüència directa i manifesta de l'im-pacte d'un problema.

atenció socio sanitària / atención socio sanitaria / *health and social care; integrated health and social care; residential care*

Àmbit assistencial que organitza de manera integrada les prestacions sa-nitàries i de serveis socials d'acord amb les necessitats dels destinataris i que es presta dins una institució.

autocura / autocuidado / *self-care; self-management*

Conjunt d'accions que, a partir de l'apoderament, duu a terme una per-sona per al seu benestar i la seva salut.

comorbiditat / comorbilidad; morbilidad associada / *co-morbidity; comorbidity*

Coincidència en una persona d'un o més problemes de salut crònics addi-cionals a un altre problema de salut, sovint també crònic, que es conside-ra principal o que és l'objecte d'estudi.

complexitat / complejidad / *complex situation*

Situació que reflecteix la dificultat de gestió d'un pacient i la necessitat d'aplicar-li plans individuals específics a causa de la presència o la concu-rència de malalties, de la seva manera d'utilitzar els serveis o del seu entorn.

conciliació terapèutica / conciliación de la medicación; conciliación terapéutica / *medication reconciliation*

Revisió de la medicació d'un pacient efectuada després d'un trasllat o d'una transició assistencial, amb l'ob-jectiu de resoldre discrepàncies entre els criteris de prescripció de diferents professionals sanitaris.

Nota: La conciliació terapèutica fa referència especialment al tractament farmacolò-gic, però també a pautes terapèutiques no farmacològiques.

cronicitat / cronicidad / *chronicity*

Conjunt de problemes de salut crònics i dels efectes que produeixen sobre les persones o sobre grups poblacio-nals, el seu entorn, el sistema sanitari i la societat en general.

deficiència / deficiencia / *deficiency*

Pèrdua o anormalitat permanent d'una estructura o una funció psíquica, físio-lògica o anatómica en un pacient com a conseqüència d'una malaltia o un ac-cident.

dependència / dependencia / *dependency*

Estat permanent d'una persona que necessita el suport o l'ajuda d'una al-tra per a dur a terme les activitats de la vida diària.

Nota: La dependència pot estar causada per efectes de l'edat, per un problema de salut o per una discapacitat que derivin en una pèrdua d'autonomia física, mental, intel·lectual o sensorial.

desprescripció / desprescripción / *deprescribing*

Retirada planificada de medicaments a una persona amb un o més pro-blemes de salut crònics, generalment d'edat avançada i en situació de poli-medicació, com a conseqüència d'una revisió de la medicació.

Nota: Generalment la desprescripció es duu a terme per manca d'evidència sobre l'efec-tivitat del medicament, per possibles reac-cions adverses amb altres medicaments o per canvis en els objectius terapèutics.

dimensió espiritual / dimensión espiritual / *spiritual dimension*

Aspiració profunda i íntima de l'ésser humà de tenir una visió de la vida i la realitat que integri, connecti, trans-cendeixi i doni sentit a l'existència.

Nota: La consideració de la dimensió es-piritual d'un pacient és especialment impor-tant quan es troba en situació de pronòstic de vida limitada.

discapacitat / discapacidad / *disability*

Restricció o absència de la capaci-tat física o mental d'una persona per a dur a terme una activitat dins dels límits que es consideren normals per a un ésser humà, a causa d'una de-ficiència.

distanàsia; obstinació terapèutica / distanasia; obstinación terapéutica / *dysthanasia; therapeutic obstinacy; therapeutic overzealousness*

Prolongació, per tots els mitjans mè-dics, de la vida d'un pacient que té una malaltia irreversible en fase críti-ca o terminal.

Nota: La forma *distanàsia* pren com a re-ferència la mort, mentre que la forma *obs-tinació terapèutica* pren com a referència l'actuació del terapeuta.

Terminologia de la cronicitat

edatisme / ageísmo; edadismo; edaismo; edatismo / *ageism; agism*

Actitud discriminatòria envers una per-sona consistent a abstenir-se d'apli-car-li mitjans diagnòstics o terapèutics que li serien beneficiosos a causa ex-clusivament de la seva edat avançada.

educació en grup; educació grupal / educación en grupo; educación grupal / *group education*

Conjunt d'activitats relacionades amb l'educació de la salut en les quals pe-tits collectius homogenis conduïts per un professional sanitari reben formació amb l'objectiu de promoure l'aprenen-tatge i l'intercanvi d'experiències.

estil de vida saludable / estilo de vida saludable / *healthy lifestyle*

Conjunt de comportaments i actituds d'una persona que poden tenir un im-pacte beneficiós en la seva salut.

estratègia multipalanca / estrategia multipalanca / *multidimensional strategy*

Atenció a la cronicitat mitjançant un conjunt d'intervencions simultànies i coordinades, concentrades en una po-blació i un territori determinats, amb l'objectiu d'obtenir un efecte multipli-cador dels resultats.

estratificació / estratificación / *stratification*

Procés que classifica individus i col·lectius en segments de població de ca-racterístiques similars.

Nota: L'estratificació, en el camp de la salut, es defineix en relació amb variables com ara el risc d'ingrés hospitalari urgent, el consum elevat de serveis sanitaris d'alt cost o el risc d'institucionalització. Es basa en qüestionaris o en anàlisis estadístiques de bases de dades i influeix en la definició de la cartera de ser-veis per a persones amb problemes de salut crònics, amb diferents nivells de necessitats.

factor de risc / factor de riesgo / *risk factor*

Factor que al llarg del temps pot au-gmentar la probabilitat d'una persona de desenvolupar o de patir un proble-ma de salut.

Nota: Un factor de risc pot ser personal, am-biental o bé un determinant social.

gestió de casos / gestión de casos / *case magement*

Pràctica assistencial avançada que pla-nifica i executa un pla d'atenció indivi-dualitzat, basada en la coordinació en-tre organitzacions i professionals, amb l'objectiu de donar resposta a les ne-cessitats socials o de salut de les persoe-ns o del seu entorn.

gestió de cures / gestión de cuidados / *care management*

Conjunt d'activitats dissenyades per a ajudar el pacient a gestionar els pro-blemes de salut crònics i els aspectes psicosocials que comporten, amb l'ob-jectiu de millorar-li l'estat de salut i re-duir la necessitat de serveis sanitaris.

grup psicoeducatiu / grupo psicoeducativo / *psycho-educational group*

Grup de persones que treballen estra-tègies i habilitats per adquirir com-petències socials mitjançant la interacció entre els participants en què preval la relació de l'expert amb els no-experts.

Nota: Un grup psicoeducatiu pot fer la funció d'instrument terapèutic.

guia de pràctica clínica; GPC / guía de práctica clínica; GPC / *clinical guideline; clinical practice guidelines; practice guideline; CPG*

Conjunt de recomanacions basades en l'evidència científica i desenvolupa-des de manera sistemàtica per a aju-dar el personal sanitari i els pacients en la presa de decisions a l'hora d'atendre un problema de salut en circumstànci-es clíniques específiques.

història clínica compartida de Catalunya; HCCC / historia clínica compartida de Cataluña / *integrated electronic clinical record of Catalonia*

Instrument electrònic que conté dades, informació i valoracions clíniques so-bre la situació i l'evolució d'un pacient al llarg del seu procés assistencial, i que segueix un model de gestió descen-tralitzada que permet als professionals sanitaris accedir a tota la informació actualitzada i rellevant dels pacients, independentment de l'àmbit assisten-cial o de la ubicació geogràfica.

Nota: L'HCCC ofereix la traçabilitat del pas de les persones pel sistema sanitari, permet incorporar serveis relacionats amb l'aten-ció proactiva requerida per alguns pacients (alertes, avisos, comunicació entre àmbits as-sistencials, organitzacions i professionals) i promou la continuïtat de l'atenció sanitària.

En integrar tota la informació, evita errors, com ara la repetició d'exploracions i pro-cediments, i fa possible l'avaluació centralizada de resultats del CatSalut.

hospital de dia / hospital de día / *day care center; day hospital*

Centre social o sanitari en què el pa-cient s'està únicament en horari ordi-nari d'atenció i rep tractament integral ambulatori.

Terminologia de la cronicitat

hospitalització domiciliària / hospitalización a domicilio; hospitalización domiciliaria; HaD; HD / *domiciliary hospitalization; home hospitalization; hospital at home; HH*

Atenció intermèdia consistent en la prestació de cures complexes en el do-micili del pacient.

hospitalització potencialment evitable / hospitalización potencialmente evitable / *avoidable emergency admission*

Hospitalització possiblement inadequa-da a causa d'una gestió assistencial in-efectiva del servei d'atenció primària o del servei d'urgències ambulatori o do-miciliari.

infermer -a d'enllaç / enfermero de enlace / *liaison nurse*

Infermer encarregat de promoure la interrelació dels diferents àmbits as-sistencials per a garantir la continuïtat de l'atenció al pacient en les transicions assistencials.

malaltia minoritària; malaltia rara / enfermedad poco común; enfermedad rara / *rare disease; rare illness*

Malaltia d'etiologia diversa, general-ment d'origen genètic, greu, crònica i sovint degenerativa, que té una preva-lença baixa.

Nota: La prevalença de les malalties minorità-ries està establerta en la Unió Europea en un màxim de 5 casos per cada 10.000 habitants.

matriu de cures / cuadro de cuidados / *square of care*

Matriu de seguiment de les necessitats d'una persona amb un o més proble-mes de salut crònics, en què es rela-cionen diferents aspectes del pacient i la seva família amb les fases evolutives del procés d'atenció.

Nota: La matriu de cures s'utilitza habitual-ment en pacients en fase avançada, amb ma-laltia progressiva i complexitat clínica.

minusvalidesa / minusvalía / *handicap*

Situació de desavantatge com a conse-qüència d'una deficiència o d'una dis-capacitat que limita o impossibilita la participació social de la persona.

model d'atenció / modelo de atención / *model of care*

Conjunt de mesures que cal adoptar per a prestar una atenció integral i in-tegrada a persones afectades per un problema de salut o una situació es-pècífics.

model d'atenció a la cronicitat avançada; MACA

Model d'atenció per a pacients en fase avançada.

model predictiu / modelo predictivo / *predictive model*

Model estadístic que pronostica la pro-babilitat d'un esdeveniment calculada a partir de determinats paràmetres clí-nics preestablerts.

Nota: El model predictiu és una eina necessà-ria per a dur a terme l'estratificació.

multimòrbid -a / multimórbido; pluripatológico / *multimorbid*

Dit de la persona que té dos o més problemes de salut, generalment crò-nics.

multimorbiditat / multimorbilidad; pluripatología; polipatología / *multimorbidity*

Coincidència en una persona de dos o més problemes de salut, generalment crònics.

necessitats de salut / necesidades de salud / *health needs*

Condicions que cal garantir perquè la salut de la població s'acordi amb l'opi-nió dels professionals sanitaris, les ex-pectatives socials, els recursos i la ca-pacitat de resposta dels responsables de la salut pública.

necessitats pal·liatives / necesidades paliativas / *palliative needs*

Dimensions de la salut d'un pacient que cal tractar des d'un enfocament empà-tic orientat a donar-li suport, produ-ir una millora simptomàtica i promou-re la qualitat de vida relacionada amb la salut.

NECPAL / NECPAL / *palliative needs assessment tool*

Instrument de cribatge emprat per a detectar pacients en fase avançada amb necessitats pal·liatives i pronòstic de vida probablement limitat.

Nota: La denominació *NECPAL* és unacrò-nim format a partir de la denominació *neces-sitats pal·liatives*.

pacient crònic -a / enfermo crónico; paciente crónico / *chronic care patient; chronic patient*

Persona afectada d'un problema de salut crònic o més d'un.

Terminologia de la cronicitat

pacient crònic -a complex -a; PCC / paciente crónico complejo / *chronic complex patient; complex chronic patient; multimorbid chronic patient; patient with multichronic conditions*

Pacient crònic amb una situació clínica de gestió difícil.

pacient en fase avançada / paciente en fase avanzada / *advanced chronic patient*

Pacient crònic afectat d'una malaltia progressiva en fase greu, amb un pronòstic de vida probablement limitat, que té altes necessitats d'atenció i requereix un enfocament clínic princi-palment pal·liatiu.

pacient expert -a / paciente experto / *expert patient*

Pacient crònic que és capaç de res-ponsabilitzar-se del seu problema de salut i tenir-ne autocura, identificant els símptomes i afrontant-los, i adquirint eines per a gestionar-ne l'impac-te físic, emocional i social, de mane-ra que hi pot conviure i pot millorar la qualitat de vida relacionada amb la salut.

Nota: El pacient expert pot tenir la capaci-tat de transmetre l'expertesa adquirida a al-tres pacients.

pacient fràgil / paciente frágil / *frail patient*

Persona que té disminuïts el rendi-ment físic i la capacitat funcional o cognitiva com a conseqüència de canvis fisiopatològics relacionats amb l'augment de l'edat, amb la concu-rència de problemes de salut crònics i d'estils de vida determinats, i que és vulnerable o es troba en risc de patir problemes de salut greus.

pacient postagut -uda / enfermo postagudo / *postacute patient*

Persona que després d'haver estat in-gressada en un hospital d'aguts és do-nada d'alta i traslladada a una unitat d'atenció intermèdia en règim d'inter-nament, amb l'objectiu de completar el procés d'atenció.

pacient subagut -uda / enfermo subagudo; paciente subagudo / *subacute patient*

Pacient crònic descompensat que rep atenció intermèdia durant uns dies en règim d'internament, amb l'objectiu de compensar-lo i tornar-lo al seu es-tat de salut basal.

pla d'intervenció individualitzat; PII / plan individualizado de atención; *chronic complex patient; complex chronic patient; multimorbid chronic patient; patient with multichronic conditions*

Pla d'atenció específic per a una per-sona amb un o més problemes de sa-lut crònics, que té en compte les se-veves necessitats físiques, psíquiques i socials, i que ha estat consensuat en-tre els diferents professionals sanita-ris i socials i el pacient, o la seva famí-lia, si escau.

pla de decisions anticipades; PDA / plan de decisiones anticipadas / *advance care planning*

Pla que identifica els valors i les prefe-rències del pacient, o la seva família, si escau, per a preveure amb antelació els objectius d'atenció i els recursos que es necessitaran per a atendre'l.

polimedicació / polifarmacia / *polipharmacy*

Consum habitual de fàrmacs en un nombre superior als estàndards reco-manats, el qual pot comportar un risc per a la salut.

Nota: Els estàndards de consum de fàrmacs són diferents per a cada entorn assistencial.

prevenció per a la salut / prevención de la salud / *prevention of health*

Conjunt d'accions orientades a evitar, minimitzar o eradicar una malaltia o un problema de salut i l'impacte que tenen per a la persona que els pateix.

problema de salut crònic / condición crónica; problema de salud crónico / *chronic condition; chronic health problem; long-term condition*

Problema de salut de curs evolutiu llarg.

procés clínic integrat / proceso clínico integrado / *integrated clinical pathway*

Conjunt de decisions i actuacions ba-sat en bones pràctiques i en l'acció co-ordinada de diferents àmbits assisten-cials, professionals i organitzacions, que s'aplica de manera estandarditza-da, seqüencial i ordenada per a acon-seguir una reducció de la variabilitat de decisions.